

TAMME LEHT

Tartu Tamme
Gümnaasium
veebruar 2024

Toimetust

Peatoimetaja ja
küljendaja
Aune Altmäe

Küljendaja ja
toimetaja
Ramilda Vaher

Toimetaja
Mairo Savioja

Toimetaja
Arabella Arro

Toimetaja
Merilin Kõster

Toimetaja
Diane Paju

Toimetaja
Eleonor Laas

Toimetaja
Mileen Reiljan

Toimetaja
Alice Tšekanova

Toimetaja
Teisi Eli

Toimetaja
Keiri Rebane

Toimetaja
Neleri Grossberg

Toimetaja
Kristi Kasemaa

Toimetaja
Agnes Kuura

Fotograaf
Evalotta Začek

Toimetaja
Airiin Pentsa

ABITURIENTIDE TULEVIK

Aune Altmäe

Igal aastal on abiturientidel üks ja sama küsimus “Mida teha pärast gümnaasiumi lõpetamist?”. Sukeldume meie kooli abiturientide mõtetesse, et teada saada, kes mida järgmisel aastal, või ka hiljem, tegema hakkab. Lisaks teen ka kiire kokkuvõtte tudengivarjutamisest EKAs.

Selleks, et veidike rohkem teadlikuks saada oma lennukaaslaste tunnetest ülikoolide osas, saatsin klassidele küsimustiku. Kuna vastuseid saatis oodatust vähem õpilasi (39), siis ei saa ma teha järeldusi kogu Tamme gümnaasiumi 78. lennu kohta, kuid põgusat ülevaadet on loota. Täna kõiki, kes võtsid aega, et oma tulevikuplaanide üle mõtiskleda ja neid ka teistega jagada!

Küsimustiku avas kõige klassikalisem “Kas üldse lähed pärast gümnaasiumit edasi õppima?”. Üllatusena vastas sellele küsimusele eitavalt ainult üks inimene. Vastuseid vaadates sain ka teada, et neli õpilast ei olnud kindlad õpingute jätkamises – neist üks mainis ka enne ülikooli minekut kaitseväes käimist. Ülejäänud vastanutest andsid kindla vastuse “jah”, et soovivad minna kohe pärast gümnaasiumi lõppu edasi õppima.

Uudishimust küsisin kaasõpilastelt, kas nad valivad ülikooli oma suuna järgi. Vastused jagunesid umbes pooleks, kuid “jah” vastajaid oli veidike rohkem. Palusin õpilastel ka oma vastuseid põhjendada. Peamiseks argumendiks olid suunakursused, mis on paljusid aidanud nende tulevikuplaanide kujundamisel. Peatsed vilistlased, kes peavad gümnaasiumis valitud suuna mõju väikseks, lähevad õppima seda, mis neile huvi pakub. Siinkohal tahaksin tuua näiteks ühe abituriendi vastuse, mis mind ennast kõnetas. Loodan, et see pakub hingerahu ka teistele!

Kool on aidanud karjääri/ülikooli valikule kaasa, andnud mõista, mis meeldib ja mis mitte – olnud abistav tegur. Küll aga ei tahaks ma endale (ja ka

teistele mu lennukaaslastele) sellist mõtteviisi, et gümnaasiumis valitud suund määrab minu edasise valdkonna, kus tegutsen. Ei, kohe kindlasti mitte. Võin olla loodussuuna lõpetanud, aga astun hoopis filosoofia erialale. (Vastust on artikli tarbeks kohandatud)

Palusin õpilastel ka lisada üks ülikool, kuhu sooviksid edasi õppima minna, et teada saada, milline on TTG 78. lennu hulgas kõige populaarsem. Kõige rohkem mainiti kodulinna Tartu ülikooli, teisel kohal oli TalTech ning samuti toodi välja ka Tartu Tervishoiu Kõrgkooli.

Mina aga käisin 5. detsembril Eesti Kunstiakadeemias tudengivarjuks. Mind võttis vastu Pauline Ööpik moedisaini erialalt, kelle kontaktid sain meie kalli õpetaja Merit Luige kaudu, sest tahtsin väga minna tudengivarjuks, kuid ei osanud ise kuidagi kellegagi ühendust võtta. Päeva jooksul nägin kahte erinevat tundi. Alustasime oma päeva ekspositsioonidisaini ja digitaalse kommunikatsiooniga. Täpsemalt oli moetudengitel sisearhitektuuri tudengitega vaja teha rühmatööd, et veebruaris teha Viru Keskuses näitus. Enne järgmist tundi oli veidike aega ringi vaadata ja küsida kõige kohta, mis huvi pakkus. Teine tund oli masintikandi baaskursus, mis oli ka viimane selle kursuse tund. Tudengid said oma tööd lõpetada ja pärast seda kõigiga jagada, mis nad kursusel tegid. Mulle näidati, kuidas masinaga tikkimine toimib ja see oli väga huvitav. See tund oli tegelikult rohkem istumine, sest masinaid oli ainult üks. Päev oli tore, sest sain aru, kas päriselt tahaksin seal edasi õppida.

Siiralt soovitan tudengivarjuks käimist, sest see on ainuke viis, kuidas (enne ise tudengiks saamist) näha, kuidas elu kõrgkoolis käib, see on hea võimalus üliõpilaste käest otse küsimusi esitada.

EKA

MILLEKS MEILE ÕPILASFIRMAD? VASTAB MAARIKA MÕTS

Mairo Savioja

Nii põhikoolis kui ka gümnaasiumis on õpilastel võimalik teha koos oma sõpradega firma. Gümnaasiumis saavad noored valida õpilasfirma oma UPT-ks. Isiklikult võin öelda, et põhikoolis minifirma juhtimine oli väga meeldiv kogemus. Aga kuidas erinevad minifirmad õpilasfirmadest? Miks peaksime meie, õpilased, valima õpilasfirma oma UPT-ks? Mis oskusi me võime omandada sellest ettevõttest? Nende küsimustega pöördusin Maarika Mõtsa, meie kooli UPT koordinaatori poole.

Enne, kui alustame juttu teemal, miks oleme kokku saanud, esitan mõned soojendusküsimused.

Oleme küll Tartu Tamme Gümnaasiumis, aga mis on Teie lemmikpuu?

Mulle meeldib väga araukaaria – see näeb lihtsalt nii lahe välja. Eesti puude seast ei oskagi valida – vaher või pihlakas või kastan, aga miks ka mitte tamm – kõik meeldivad.

Mis arvate, kuidas õpilased iseloomustavad Teid?

Kuna õpilasi on päris palju, siis ilmselt iseloomustavad sõnu ka, aga ma loodan, et olen nende arust usaldusväärne ja õiglane.

Mis on olnud Teie lemmik õpilasfirma toode või teenus?

Olen igal aastal õpilasfirmade laatadelt ikka ühte ja teist ostnud, seega otsest lemmikut ei ole, aga viimasena ostsin kaardimängu, mida saan oma majanduse/ettevõtluse tundides kasutada.

Miks on õpilasfirmad Teie südameasi? Kas enne Teid meie koolis tegeleti õpilasfirmadega?

Enne mind tegutses õpilasfirmadega minu hea kolleeg Sirje Summel – väga huvitav oli tema õpilaste UPT raames tehtud töid lugeda ja kogemustest õppida. Mind huvitab ettevõtlus ja rõõmustab see, kui mitte millestki saab midagi.

Kui paljud valivad oma tööks õpilasfirma? Kas see arv on aastatega kasvanud?

Sellel õppeaastal on meie koolis viis firmat – ÕF Põun, ÕF Dolissa, ÕF SõiduksValmis, ÕF Kottiir ja ÕF Sullik. Eelmisel aastal oli üks firma ja üleelmisel kolm, seega olen päris rahul.

Miks peaks õpilane valima õpilasfirma oma UPT-ks?

Täpselt nii nagu teistegi uurimis- ja praktiliste tööde puhul võiks ka õpilasfirmaga tegutsejad võtta sellest kohustuslikust tööst nii-öelda viimast. Täpsemalt siis teha töö “enda omaks” ja võtta seda võimalusena. Võimalusena proovida midagi uut kogenud mentorite juhendamise all ning ammutada uusi kogemusi ja teadmisi, mida ehk mujal ei saa.

Mida õpilasfirma kogemus mulle kui noorele annab? Kuidas ma saan neid kogemusi rakendada pärast gümnaasiumi?

Sellele küsimusele vastamiseks võin vabalt 10+ lehte täis kirjutada. Üritan lühidalt – ettevõtjad ja ettevõtlikud inimesed muudavad maailma. Kui suudad juba gümnaasiumis firma tegevuse nullist kuni lõpetamiseni läbi teha, siis on sul koormatäis kogemusi. Juba projektide ja aruande kaitsmine päris ettevõtjatest koosneva komisjoni ees on suur julgustükk.

Kas ja kuidas erinevad gümnaasiumi õpilasfirmad põhikooli minifirmadest?

Mõlemad programmid võimaldavad õpilastel arendada ettevõtlikkust ja teha sarnaseid tegevusi, aga kui asi väga lühidalt kokku võtta, siis on õpilasfirmal rohkem ressursse, suurem eelarve, parem juurdepääs väliste mentorite ja ettevõtjate abile.

Kas õpilasfirmad teevad koostööd Junior Achievementiga? Kes peale teie õpilasi veel nõustab, juhendab?

Jah. Õpilased registreerivad enda firma Junior Achievement Eesti lehel ning neile on kättesaadavad opiq.ee keskkonnas olevad juhendid jm abimaterjalid. Samuti korraldab organisatsioon firmadele erinevaid üritusi.

Minu tähtsaimaks partneriks on aga Tartu Ärinõuandla, kelle poolt on firmadele mitmekesine

koolitusprogramm. Moodulite teemadeks on näiteks tootearendus, turundus, tootefoto, müügistrateegiad, avalik esinemine.

Millega paistavad silma selle aasta õpilasfirmad?

Selle aasta õpilasfirmade liikmed on töökad ja tublid noored, kellega on meeldiv suhelda.

Kuidas toime tulla firmasiseste konfliktidega?

Avatud suhtlus on võti, täpselt nii nagu iga-sugustes inimsuhtes. Võib-olla on faktoriks ka teadmine, et firma algus ja lõpp on programmis piiritletud.

Kas meie õpilasfirmadel on potentsiaali jätkata ametlike firmadena?

Ikka on! Samas on elu näidanud, et kuna firma tööaasta on üsna pingeline, siis tahetakse ettevõtlusega väike paus teha ja gümnaasiumi lõpetamisele pühenduda, aga ma olen kindel, et väike ettevõtlikkuse pisik jääb neisse ringlema ning kes teab, millisel eluhetkel teema uuesti aktuaalseks muutub.

Kas Te soovite ise midagi lisada?

Olge ettevõtlikud ja kasutage ära võimalusi, mida meie kool(isüsteem) teile pakub. Tutvuge lehega <http://www.ja.ee/> ning kümnendikud – aeg on mõelda järgmise õppeaasta ja UPT peale. Teadke, et õpilasfirma on suurepärane viis palju uut ning huvitavat teada saada ja mina võtan hea meelega kõik soovijad vastu.

ÕF Dolissa

ÕF Kottiir

Piltide autor: Maarika Mõts

ÕPETAJATE STREIK: MURED, NÕUDMISED, AVALIKKUSE OOTUSED, NOORTE TULEVIK

Teisi Eli

Intervjuud õpetajatega annavad otsekohese sissevaate streigi tagamaadesse. Hoiatusstreik oli esimene samm, kuidas õpetajad püüdsid muuta haridussüsteemi paremaks, tähtajatu streik oli veel üks samm selles suunas. Vastuste kaudu ilmneb, kuidas õpetajad seisavad oma nõudmistest ja miks see kõnetab kõiki, kes hoolivad hariduse tulevikust.

Artikkel on mõeldud kõigile, kes tunnevad huvi hariduse ja õpetajate heaolu vastu. Hoiaime pilgu peal arengutel, mis puudutavad mitte ainult õpetajaid, vaid kogu ühiskonda, mõjutades otseselt hariduskvaliteeti ja tulevikuväljavaateid. Küsimustele vastasid õpetaja Aleksandr Kirpu ja õpetaja Heily Soosaar.

Streik oli meeldetuletus poliitikutele, et nad oma lubadusi täidaks. Õpetajate hoiatusstreik 10. novembril 2023 pani aluse avameelsetele vestlustele ja jätkuva teemaga toimetulekuks.

Õpetaja Aleksandr Kirpu jagas Tamme Lehele, et streigi põhimõtte keskendus õpetajate töötasu alammäära tõstmisele ning kollektiivlepingule neljaks aastaks, tagades igal aastal palga alammäära tõusu.

Pilt: Pixabay

Õpetajate palgatingimused ja töökoormus on tulnud tähelepanu keskpunkti, kui valitsuse otsus tõsta palkade alammäära vaid 1,77% ei vastanud õpetajate ootustele. Kriitika hõlmas ka palju räägitud õpetajate keskmist palka, millest sai selgeks, et see ei peegelda alati tegelikku olukorda, vaid võib olla ülekoormuse tulemus.

Hoiatusstreik kestis vaid tunni, kuid see oli selge sõnum valitsusele ja avalikkusele. Streik ei olnud suunatud laste, lapsevanemate ega koolijuhtide vastu, vaid pigem kõigi haridustöötajate nimel. Õpetaja Kirpu rõhutas, et õpetajate seisukoht on kogu ühiskonna huvides, kuna see mõjutab otseselt hariduse kvaliteeti.

Küsimusele, kui kaua oli streiki plaanitud, vastas õpetaja Kirpu, et hoiatusstreigi planeerimine võttis aega umbes nädala. Kui küsiti streigi tulemuse kohta, tõdes õpetaja Kirpu, et soovitud tulemust ei saavutatud, kuid saadi umbes 3% palgatõus.

Õpilaste, lapsevanemate ja avalikkuse reaktsioonid streigile olid erinevad, kuid üldiselt toetasid seda 69% küsitletutest. Õpetaja Kirpu märkis, et kuupäev valiti enne töötüli lahendamise koosolekut, sest läbirääkimised sel päeval ei jõudnud olulise tulemuseni.

Õpetaja Kirpu rõhutas peale streigi otseste nõudmist vajadust arvestada ka õpetajate töökoormuse ja läbipõlemise küsimustega. Tema hinnangul peaksid palk ja tööülesanded olema sellised, et õpetajad ei peaks ennast "ribadeks" tõmbama, et normaalset töötasu saada.

Noorte tulevik, vananev õpetajaskond ja motivatsioonipakett. Õpetaja Heily Soosaar, kes osales ka eelmisel streigil, rõhutas, et õpetajate mured on püsivad kaua tähelepanuta.

Tema sõnul on õpetajatele pandud suur koorem lisaks aine õpetamisele ning ootused ja nõudmised on kõrged. Õpetajad seisavad silmitsi mitmete väljakutsetega, sealhulgas noorte kaasamise ja huvi puudumisega õpetaja karjääri vastu.

Soosaar ütles, et õpetajatöö peaks olema motiveeriv ja atraktiivne, et noored näeksid selles perspektiivi.

Tähtajatu streik: kuidas see pidi mõjutama haridusmaastikku? Streigiga nõuti, et üldhariduskoolide õpetajate töötasu alammääraks oleks 1950 eurot kuus. Paljud õpetajad on rõhutanud, et olulisem on suurem eesmärk: muuta haridusmaastikku jätkusuutlikumaks ja õpetajatele soodsamaks. Töörahu huvides lepitati väiksema summaga seetõttu, et alustada sisukamat dialoogi muredega tegelemiseks.

Avalikkus on näinud õpetajate ühtsust ja valmisolekut seista vastu haridussüsteemi puudustele ja valmisolekut võidelda parema hariduskeskkonna nimel.

Mida tulevik toob? Õpetajate ootused ja püüded. Küsimus, kas hoiatusstreik ja tähtajatu streik suudavad kaasa tuua oodatud muutused (peale loodetust väiksema palgatõusu), jääb avatuks. Siiski on silmatorkav õpetajate järjepidevus nende püüdlustes muuta haridusmaastikku paremaks. Sellegi artikli mõtte oli anda aimu õpetajate muredest ja ootustest ning kutsuda lugejaid kaasa mõtlema, milline võiks olla hariduse tulevik.

Diane Paju

TTG SÜGISENE RUMEENIA KÜLASTUS: KAS ÕUDUSUNENÄGU VÕI IMEILUS PUHKUSEREIS?

Kristi Kasemaa

Peaaegu aasta tagasi potsatas tammekate Stuudiumi postkasti kiri inglise keele ja psühholoogia õpetaja Mait Samuelilt. Nimelt oli see kutse tulla osalema vahvas programmis Erasmus+, mille koordinaatoriks ta Tamme gümnaasiumis on. Aga mis see on? Ja miks peaks see õpilasi üldse kõnetama?

“Erasmus+ on programm, mis rahastab haridus-, koolitus- ja noortevaldkonna projekte Euroopa Liidus. Programmi eesmärk on arendada riikidevahelist koostööd, avardada õpilaste ja õpetajate silmaringi ning ühendada erinevaid kultuure” (<https://eeagentuur.ee/>, n. d). Praegused üheteistkümnendikud ja kaheteistkümnendikud ehk mäletavad, kuidas eelmise õppeaasta lõpus grupp uusi nägusid kooli peal ringi seikles. Kes teab, kes ei tea, igatahes tegu oli rumeenlastega, kes just Erasmus+ projekti raames Eestit ja ka Tamme gümnaasiumit külastasid. Samamoodi läksime meie Rumeenia eluoluga tutvuma.

Kui meie, õpilased, pidime projektis osalemiseks vaid ühe ankeedi täitma ja lootma jääma, et

õnneks läks, siis rumeenlastel oli see märksa keerulisem. Nende jaoks eeldas projekti kandideerimine essee kirjutamist teemal, miks just nemad projekti valituiks kõige paremini sobivad, Cambridge'i sarnase kuulamiseeksami läbimist ja ka intervjuul osalemist. Kõike seda tehti täpselt teadmata, kuhu nad lõpuks reisivad. Enamjaolt unistati Euroopa suurlinnadest, nagu Pariis. See-ega oli Eesti külastamine algul rumeenlastele veidi pettumust valmistav. Siiski see oli nii vaid alguses. Eesti külastamine kujunes niivõrd vingeks kogemuseks, et mõnel tekkis pärast Eesti külastust mõtte tulevikus lausa Eestisse kolida!

Levinumaid ja ka loogilisemaid põhjuseid, miks üks või teine õpilane projektis osaleda tahtis, oli soov saada uusi kogemusi, avardada silmaringi ja teha tutvust teise riigi kultuuriga. Seda projekti käigus tehtud ka sai. Nii mõnigi eestlane ehmus lennujaamast välja astudes ja Rumeenia linnalusi esmakordselt nähes. Harjumuspärasest puhtast linnapildist oli satunud veidi vanamoodsamasse ja räämas keskkonda. Tekkis veidike nõukogudeaegne tunne. Siiski ei lastud

endid sellest häirida, sest Rumeenia sügisvärvidega kaetud maastik lõi peagi meid kõiki pahviks. Lisaks on rumeenlased ise erakordselt külalislahked, toredad ja võrratud inimesed. Absoluutselt imeline keskkond uuteks teistsugusteks kogemusteks kas siis lihtsalt ringi seigeldes, kartidega sõites, seikluspargis ronides või keraamika töötoas tegutsedes.

Projektis osalemine oli päriselt vinge, võrratu, fantastiline kogemus. Väga paljudel osalenutel tulid lausa pisarad silma, kui see kõik lõpusirgel oli. Ma arvan, et kõik osalenud võivad nõustuda, et vaid nädal aega teise riigi külastamiseks oli liiga vähe. Igatahes suudeti ka vaid nende veidi alla kahe koos veedetud nädalaga tekitada

da imelisi mälestusi ja kogemusi, mida väärtustada terve elu.

Suur-suur aitäh Laura Luppale, Mait Samuelile ja Jonela, kes jagasid oma kogemusi.

Piltide autor: Diane Paju

Alice Tšekanova

TOKKO NARVAST

Merilin Köster

Miks ja mida tegi Urmas Tokko Narvas? Sel aastal avas Narvas uksed kaks uut riigigümnaasiumi, sh Narva Eesti Gümnaasium (NEG). Meie bioloogiaõpetaja ja õppesuundade juht Urmas Tokko õpetaski 2023/2024 õppeaastal esimesel perioodil just seal koolis. Viisime Tokkoga läbi intervjuu, kust saate teie, meie kallid lugejad, tekkinud küsimustele vastused.

Mis andis tõuke õpetada mõnda aega teises koolis? Soov oli minna Narva ja just Narva Eesti Gümnaasiumisse. Tahtsin väikest vaheldust, oli uudishimu Narva/Ida-Virumaa loodus- ja kultuurikeskkonna vastu ning pean mõlema kooli kesk- ja juhtkonda väga sõbralikuks ja vahvaks. Rolli mängis natuke ka missioonitunne: viia sinna puhtas eesti keeles õpet ning oma erialast ja koolikorralduslikku kogemust. Samuti oli soov koguda kogemusi sealsest, siiski pisut eripärasest haridus- ja kultuurikeskkonnast.

Kuidas erines NEG õpe Tamme gümnaasiumi õpest? Õppekeskkond, kolleegid ja õpilased olid tõised, tegusad ja muhedad nagu siingi. Kuna tegu on alustava riigigümnaasiumiga, oli koostöö tarvidus suur: dokumentide-reeglite (näiteks kodukord, eksamite ja UPT juhend, puudumiste arvepidamine jpm) sõnastamine ja tutvustamine õpilastele. Tähtis oli ka kolleegidega koos õppimine ja seltsielu, et kujuneda meeskonnaks ning suhtumised ja käitumisviisid oleksid ühtsed. NEG töötas praegu asenduspinnal kaunis kooliks kohandatud Kreenholmi vabriku endises administratsioonihoones. Uus moodne koolimaja valmib nüüd kesklinnas, tööga alustatakse seal 29.01. Seega oli koolimaja üsna kitsas, kuid tööd see ei seganud ning kõik hädapärane (ja rohkemgi) oli olemas. Näiteks laenu-tati mujalt Eesti koolidest projektoreid, tahvleid ja juba seati üles uude majja viidavad arvutid ja mõnused kott-toolid. Laborivahendeid veel polnud, praktikumi tegime naaberkooli (Narva Gümnaasiumi) laboris. Tegelikult vedasin vahendeid ka Tam-mest laenuks.

Enamik õpilasi valdab eesti keelt, kuigi paljud neist aktsendi ja vigadega. Nii pidid nad eesti keeles ka bioloogiast aru saama ning meie ühiste pingutustega enamasti saidki. Õpetajana püüdsin olla eriti selgesõnaline, selgitasin aeglasemalt ja jätsin mõne vähemtähtsama teema üldse välja, kirjutasin rohkem tahvlile ning kordasin öeldut. Vahel küsisin õpilastelt mõne mõiste vastet vene keeles. Nii õppisin ka ise. Ka õpilastele tundus meeldivat, kuis ma oma eesti aktsendiga venekeelseid sõnu hääldan. Jah, aktsent... – teistpidi olin kohati nagu kurt vanamees, kes õpilaselt suulist vastust üle küsib (et „mis sa, latsõkö, ütlesid“), sest ma lihtsalt ei saanud aktsendiga öeldud eesti keelest nii hästi aru.

Tokko Narva Eesti Gümnaasiumist. Narvas on nüüd vaid 2 riigigümnaasiumit, Narva Eesti Gümnaasium ja Narva Gümnaasium. NEGis on ca 170 õpilast jaotunud seitsmesse klassi: 3 paralleeli 10. klasse, 11.-12. klassides kummaski 2 paralleeli. NEGi hindamissüsteem on %-skaalas, kus alla 50% tulemus on mitterahuldav, lõputunnistuseks teisendatakse %-d ikka numbrites 1–5.

Keele poolest on õpetajatest umbes $\frac{1}{3}$ vene päritoluga väga hästi eesti keelt valdavad inimesed. Umbes $\frac{1}{3}$ eestlastest õpetajad on Narva nüüd või varem elama kolinud ning $\frac{1}{3}$ tulevad tööle peamiselt iganädalaselt (näiteks 2-3 päeva seal ja ülejäänud aja Tartus, Tallinnas või mujal). Selle kooli õpilased on õppinud eesti keeles juba ka põhikoolis (Narva Eesti Põhikool ja Narva Vanalinna Riigikool), kuigi enamiku (ca 85-90%) kodune keel on vene keel. Loomulikult õpitakse Eesti riikliku õppekava järgi ainult eesti keeles, mis tähendab, et vene keel on koolis alles teine võõrkeel. Toeks oli mu tava-tasemel vene keele oskus, mida tegelikult väga tarvis ei läinudki.

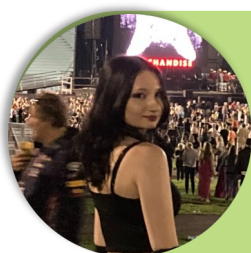

Tokko muljed Narvast. Kumb meeldib rohkem? Eks ma ikka olen tamme-känd :). Siin on mul pikk ajalugu, varsti täitub 30 aastat – õudne mõelda :). Siin on palju tehtud ja siit palju saadud ning mulle erialaselt sobilikumad õppesuunad (rohkem bioloogiafänne). Aga mulle meeldis väga ka Narvas, mis tähendab, et võimalusel võiksin lühiajalise „sutsu“ sinna veel teha.

Mulle meeldis sealne endale uudsem ümbruskond, mida jalgsi, jalgratta või autoga avastamas käisin. Mulle meeldis koolitöötajate õhin ja entusiasm, panustamine sealsesse eestikeelsesse ja -meelsesse haridusse. Tegelikult meeldis ka see, et klassid olid väiksemad. Mulle meeldisid õpilased, kel oli ju keele tõttu märksa raskem õppida, ent kes kenasti toime tulid, õppimisest huvitatud olid ja pärast mind nii siiralt tänasid. Julgen väita, et mõneti on seal õpetajal lihtsam „hea“ olla, kuna mujal Eestis ollakse demokraatliku suhtumise ja mitmekesisema õppetööga rohkem harjunud ja õpetaja tegevuse suhtes kriitilisemad.

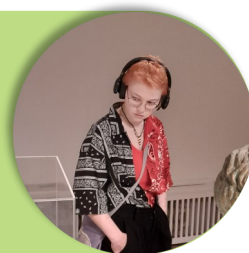
Mulle meeldis ka sealne igapäevaelu. Soovitan sinnapoole reisida, sest Narva on kilomeetritelt

Tartust sama kaugel kui Tallinn. Julgustaksin teid kunagi ka sinna päriselt tööle minema – eesti keele oskajate tööpõld on seal lai ja see oleks me riigile väga vajalik tegu. Samuti kiidan sealseid noori, kel kahe keele hea oskusega on teatud eelised Eesti tööturul ning kellest loodetavasti nii mõnigi leiab endale Eesti riigis eriti tähtsa ameti.

Mileen Reiljan

JÕULUPEO ETTEASTED

Ramilda Vaher

Tegime enne jõulupidu mõnede esinejatega väikesed intervjuud ning küsisime, kuidas nende etteastete valmistus kulgeb ja miks nad üldse osaleda otsustasid. Osalemise põhjuseid oli mitmeid: 10.LO jaoks oli see võimalus oma klassiga aega veeta, 12.LO tahtis aga koolist pauguga lahku- da. 11.KU tahtis oma eelmise aasta etteastest pa- remini teha ning õpetajad esinesid, et näidata, et tuleb osata enda üle naerda ja et õpilastel oleks ka julgust osaleda. Intervjuudest tuli ka välja, et suurema osa klasside jaoks oli etteaste planeerimine ning ideede valimine lihtne, kuid 11.KU ei suutnud kontseptsiooni valida, aga õnneks aitas nende klassijuhataja langetada selle raske otsuse. Neil tekkis ka probleeme sellega, et pool klassi ei tulnud proovidesse kohale ning lõpuks otsustasid, et ei osalegi üritusel (vähemalt kastanid päästis tulest imeline 11.KU õpilane Stel- la:) Paljudel teistel klassidel oli ka proovidega prob-

leeme tekkinud, kas siis alustati proove liiga hilja, nagu 10.KU, või puudusid paljud erinevatel põhjustel, nagu 12.LO. Õpetajatel läksid aga proo- vid vägagi sujuvalt.

Igaa-astaste etteastetega kaasnevad küsimused ja vahel ka probleemid. Kuidas läks meie kooli õpilas- tel nendega sel aastal? Muidugi oli igas klassis küsi- mus, kas osaleda või mitte. Kui leiti sellele küsi- musele jaatav vastus, siis oli järgmine küsimus, mil- lega täpselt esineda.

Oli vaja valida idee ja laul. Harva juhtub see, et kohe esimene idee läheb käiku. Tavaliselt on ikka klassis mitu ideed, mida kaalutakse ja lõpuks ka üks valitakse. Kui üks valida, siis võib juhtuda, et keegi tunneb ennast halvasti, et nende idee ei sobinud. Algsest kolmeteistkümnest klassist, kes pidid osalema, intervjueerisime viie klassi esindajaid, kes rääkisid üldiselt oma esinemisest. Nema kinnitasid meile, et sellega õnneks probleeme ei olnud. Pigem oli raske leida üldse mingit ideed, millega esineda. Peale seda algasid klassides proovid, millega kaasnesid uued mured. Kas terve klass on valmis proovides osalema ja andma endast parima? Mõnede klasside esindajad rääkisid meile, et vahel oli ikka probleeme motiveerida kõiki ja vaadata, et kõik ikka kohale tuleksid. Teistel jälle polnud sellega üldse muret. Kahel klassil oli siiski neid probleeme liiga palju, nii et neil jäi lõpuks terve esinemine ära. Aga tundub, et sel aastal said meie kooli noored oma esitustega hakkama ilma suuremate tülideta ja pigem muutusid klassid paljude arvates ühtsemaks.

Lisaks õpilastele tegid ka õpetajad meile vägeva *show* lava peal. Kasutusele läks õpetaja Leino Almaa kirjutatud räpp. Õpetajatel oli esinemise koha pealt kahetisi emotsioone. Lõpuks aga nõustusid kõik, et asi sai tehtud ilma probleemideta ja kõik sujus hästi ning proovid mõjusid õpetaja Maret Kuura arvates teraapiliselt. Õpetaja Agnes Vask, kes küll sel aastal õpetajatega ei esinenud, rääkis meile, et palju panustas etteastega Arnika Aadusoo, kes aitas alati proovide ajal hoida üleval head meeleolu. Püüdsime kinni õpetaja Maret Kuura, kes ka esines, et kuulda tema arvamust nende *top secret* esinemisest. Tema sõnul tekkis idee esineda, et võib-olla nähes oma õpetajaid laval tegemas huumorikat etteastet, tekiks ka meie kooli noor-

tel tahe ja julgus esineda. “Erinevatel põhjustel ei loonud kaasa kõik, kes algul seda teha plaanisid,” rääkis õpetaja Maret Kuura. Direktor Ain Tõnisson, kes meile kõigile laval räppis, arvas, et nende esitus läks väga halvasti, kuna ta ajas oma osa sassi ja isegi tunnistas kolleegide ees piinlikkust.

Aga mida meie kooli õpetajad üldse sellisest jõuluetteastete süsteemist arvavad? Õpetaja Liina Nageli arvates ongi keeruline teha erilaadi üritusi, kus kõik klassid saaks esineda, kuid formaati võiks ikkagi proovida muuta, et tuua värskest ja uudsust. See on üleskutse järgmistele UPT tegijatele, et enne, kui tegutsema hakkate, mõelge võimalikult lennukalt. Kuid siiski oli tema arvates tore näha, kui paljud õpilastest olid kaasatud. Kooli direktor Ain Tõnisson arvab, et etteastete süsteem on suurepärane, sest see ühendab inimesi nii klassisiselt kui ka klassidevaheliselt. Kuigi õpetaja Agnes Vaskile meeldib selline süsteem, sest see ühendab klassi ning etteasteid on äge teha ja vaadata, siis tema arust võiks seda muuta, kuna kümnendike jaoks on see juba kolmas etteaste aastas, kui arvestada tutvumislaagrit ja repsi, mistõttu võib see muutuda üksluiseks.

Lõpuks osalesid õpetajad ja üksteist klassi: 10.IT, 10.KU, 10.LO, 10.MED, 10.TE, 11.IT, 11.LO, 11.ME, 11.TE, 12.LO ja 12.TE. Võitjaks osutus 10.KU, kes tegi *live performance*’it. Rahva lemmikuks sai 12.LO. Jõulupidu võis lugeda edukaks. Isegi väga edukaks, kuna klasside esitused olid nii imelised, et maja läks häiresse ja kohale tuli tuletõrje. Eks tuletõrjeauto punane ja valge ongi jõuluvärvid – nii et intsidenti saab lugeda lausa sellest vaatenurgast asjakohaseks.

KAS KEEGI TELEVIISORIT VAATAB?

Airiin Pentsa

Iga aasta lõpeb tagasisaatega maailmas toimunud sündmustele, täppi läinud ennustustele, tuntud nägude humoorika jälgendamisega ning uute ennustustega. Kui palju aga võtavad sellest kõigest telerite ees osa meie kooli õpilased?

Tamme lemmikud aastavahetussaadet. Kõige populaarsemad saated olid "Edekabel" ja "Eesti Vabariigi presidendi uusaastatervitus". "Edekabel" kujutab endast humoorikat seriaali, kus peaosas Henrik Normann jälgendab erinevate tuntud nägude avalikuks tulnud apse. Näiteks sel aastal jälgendati seda, kuidas endine peaminister Taavi Rõivas ja tuntud meelelahutaja Brigitte Susanne Hunt WC-sse lõbutsema läksid. "Edekabel" oli ilmselt populaarne, sest see on naljakas ja teeb tuju heaks. "Eesti Vabariigi uusaastatervitus" kujutab aga endast presidendi kõnet uue aasta soovide ja vana aasta kokkuvõttega. Mõlemad saated toimuvad igal aastavahetusel. Presidendi uusaastatervitus on vahetult enne südaööd, mil vana aasta lõpeb.

Esile tõusis ka "Suur aastalõpuviktoriin 2023", mida lasti ETV-st ning kus olid tuntud inimestest kolmeliikmelised rühmad ning nad pidid vastama erinevatele küsimustele. Selle järel olid võrdselt populaarsed "Rooside sõda: poliitikute eri" ja "Saateapsud". "Rooside sõda" kujutas endast võistlust, kus poliitikud võistlesid kahes rühmas (opositsioon ja koalitsioon). Nende ülesandeks oli vastata poliitikaga seotud küsi-

mustele. See saade oli ilmselt populaarne, sest seal oli poliitiline huumor. "Saateapsud" kujutab endast lustlikku kokkuvõtet naljakatest saatevigadest.

Populaarsuselt järgmine oli "Mida toob aasta 2024?". Selles saates ennustavad tuntud astroloogid ja nõiad, mis uuel aastal toimuma hakkab. Selle populaarsus on arusaadav, sest ikka tahetakse ju teada, mis uuel aastal tuleb. Suurem osa vaatab seda saadet kindlasti uudishimust. Üsnagi populaarne oli ka "Aastavahetuse õhtu", kus Piret Laos, Robert Rool ja Jüri Butšakov esitavad endale ja külla tulnud tuntud inimestele väljakutseid.

Peale seda olid nimekirjas ka "Spordiaasta tähed 2023" ning "Mida toob aasta 2024: Kirsti Timmeri taroskoop". Esimene kujutab endast galat, kus tunnustatakse tuntud sportlasi. Kirsti Timmeri taroskoop on jällegi ennustussaade. See kinnitab eestlaste suurt esoteerika huvi.

Vaadati ka saadet "Mida tegelikult tõi 2023?". See oli tagasi-vaade sellele, missugused ennustused eelmisel aastal täppi läksid. Seda on ilmselt huvitav vaadata, et võrrelda, millised ennustajad enim täppi panid. Veel vaadati "2023 Aktuaalses kaameras", "Suur uusaastakontsert", "Märgatud Eestis" ja Reporteri aastalõpp.

Ülejäänud saated olid juba ebapopulaarsemad ning oli ka neid, kes ei vaadanudki televiisorit. Põhjuseks olid näiteks see, et miski ei pakkunud huvi ja tundus labane, et ei oldud kodus ja polnud võimalust. Kui kodus ei oldud, oldi näiteks sõprade juures või reisil. Veel oli põhjuseks ka teadlik valik veeta aega lähedaste ja sõpradega.

SOOV MAJAST VÄLJA SAADA, AGA KUHU? ÜKSI VÕI MITTE?

Neleri Grossberg

Jõulud ja vaheaeg on küll ammu möödas, aga ikka veel on aega, et nautida seda talvist ilma õues. Kui on soov minna kuskile puude vahele rohkem kas üksinda, sõprade või perega, siis on valikuid üle Eestimaa mitmeid. Kuidas aga saada sellistesse kohtadesse, kui pole näiteks autot või bussiliinid ei toeta seikluskirge?

<https://elron.ee/sites/default/files/2020-06/Suvekaart%202020.pdf> Elron andis välja 2020. aastal kaardi, mis tutvustab, millise rongi liinidega saab erinevaid asukohti külastada. Seal on nii muuseumi kui ka matkaradu, valikuid on palju igaühele. Sinna on ka märgitud, kui pikk on jalutuskäik peatusest asukohta, mis on igati kasulik sellise reisi planeerimiseks.

Tervisele on kasulik, kui minna mõnikord linnast kaugemale, minna kuskile vaiksemale kohta, kus on ka värskem õhk. Kui on huvi fotograafia vastu, siis sellised kohad on hea võimalus, kus sellega tegeleda paar tundi. Vahel on hea teha midagi üksi, see võib anda teise vaate kõigele.

Mõtted suvest on ka kindlasti olemas. Kui pole võimalik minna linnast välja, siis saab ka maaliiniga tasuta kuskile sõita. Suvel on eriti hea seda teha, võtta sõbrad kaasa ja maaliiniga sõita linnast välja kuhugi ujuma. Järvi ja väikseid ujumiskohti leidub küllaga Tartumaal, Google Maps tuleb kasuks kohtade otsimisel.

Kumb on aga parem, üksi või koos sõbra/sõpradega? Sellele pole kindlat vastust, see oleneb inimesest. Ma arvan aga, et parim on leida see kesktee kahe vahel. Teha asju koos sõpradega, aga pidada ennast ka meeles ja teha vahel midagi enda jaoks, iseendaga. Olgu see väike sõit linnast välja, kodus istumine koos teleka või raamatuga. Aega võiks nautida koos oma lähedaste ja nagu juba öeldud – iseendaga.

VESTLUS TOITUMISNÕUSTAJA ANNELY SOOTSIGA

Arabella Arro

Hommikusöögi vahelejätmine pole hea idee

Üks suuremaid probleeme noorte toitumise juures on hommikusöögi söömata jätmine, kas siis ajapuuduse vms pärast. Aga see ei ole tegelikult hea idee, sest hommikusöögi söömata jätmine suurendab südame-veresoonkonna haiguste ja teist tüüpi diabeedi riski (kusujuures iga hommikusöögi vahelejätmine suurendas uuringutes riski ning saavutas maksimumi selle 5x nädalas vahele jätmisel) oluliselt. Korduv hommikusöögi vahelejätmine tõstab veresuhkru taset terveks päevaks ning see päeva jooksul ei taastu.

Kuid milline peaks üks hommikusöök olema? Kindlasti peab see olema valgu ja lihtsüsivesikurikas, näiteks on hea idee puder, võileivad jne. Ka muna on hea valguallikas, aga sinna juurde tuleks lisada näiteks leib, et see tasakaalustada.

Tarbi lisatud suhkruid mõõdukalt

Eesti rahvastiku toitumise 2014. aasta uuringus selgus, et noored tarbivad päevas 13.2 portsjonit soolaseid ja magusaid snäkke, kuid toitumissoovitustes on maksimumiks antud 4 portsjonit. (1 portsjon = nt 10 g mett, suhkrut, moosi). See ei tähenda, et kommidest ja krõpsudest peab loobuma, neid tuleks lihtsalt tarbida mõõdukalt. Sama käib ka lisatud suhkruga mahlade ja muude energia/karastusjookide kohta.

Ära liialda kofeiiniga

Noored joovad tihti puudujäänud une kompenseerimiseks energijooke või kohvi, ent nendega ei tohi liialdada. Kofeiini võiks tarbida maksimaalselt 400 mg päevas, ning seda leidub näiteks kohvis, šokolaadis, tees (mitte taimetees) ning energijookides. Kui mitte tarbida muid kofeiini allikaid, siis on päevas okei juua 2-3 tassi kohvi. Kuid kui seda tarbida tühja kõhu peale, peaks kindlasti midagi peale sööma.

Söö regulaarselt

Veresuhkru tasakaalustamiseks on väga oluline süüa regulaarselt ning mitte jätta liiga pikki vahesid. See tähendab, et päevas peaks olema 3 suurt söögikorda ning nende vahel 2-3 vahepala: hommikusöök, vahepala, lõuna, vahepala, õhtu, vahepala. Kui toidukordade vahele jääb liiga pikk vahe, mõjutab see ka tuju.

Taimetoit

Viimasel ajal on hakanud kasvama taimetoitlaste arv, eriti noorte seas, kuid selle juures peab järgima kindlaid soovitusi. Kindlasti tuleb süüa rohkem nii kaunvilju kui teravilju, et saada kätte kõik vajalikud aminohapped, ning olles piimavaba, peab jälgima kaltsiumit (seemned, pähklid, maitseürdid, köögiviljad, täisteravili) ja joodi (mereannid).

Kui aga täiesti loomset toitu vältida, tekib B12 vitamiini puudus (mitte kohe, kuna kehal on varud, aga probleemid hakkavad välja tulema umbes 3 aasta pärast).

Kaalulangetamine

Viimasel sajandil on järjest kasvanud kaalulangetamise huvi, kuid seda võiks siiski teha ainult siis, kui kehakaal hakkab tervist negatiivselt mõjutama. Kuid kui seda on vaja teha, siis ei tohi kindlasti hakata söögikordi vahele jätma ega toitaineid vältida.

(aju koosneb 60% rasvast ning vajab töötamiseks nii glükoo-
si kui ka valku). Samuti ei tohi kaloraaži vähendada liiga pal-
ju, max päevas 200 kcal (kui tavaliselt vajad 2000kcal, siis
kaalu alandamiseks süüa min 1800 kcal päevas). Liiga vähe
süües või liiga kaua energiadefitsiidis olemisega hakkab vä-
henema lihasmass ning võib ka tekkida luudehõrenemine.
Samuti pole hea olla alakaalus, kuna on leitud, et see on
tegelikult palju ohtlikum tervisele kui ülekaal.

Üldiselt: 1) oluline toitumise regulaarsus (3 suurt sööki ja 3
vahepala päevas) 2) eelistada võimalikult naturaalselt toitu

3) kõige rohkem süüa kõögivilju, puuvilju ning marju; tera-
vilju; hapendatud toitaineid ning kindlasti juua vett!

4) oluline toidugruppide tasakaal (päevasest energiast võiks
moodustada 10-20% valgud, 25-35% rasvad ning 50-60%
süsivesikud) 5) tarbida kaunvilju 6) valkude ja rasvade tasa-
kaal (3x nädalas võiks süüa kala, tarbida pähkleid ja taim-
seid õlisid) 7) liikumine on oluline, kuid ületreenimine ei ole
lahendus. See soodustab depressiooni ja paljude teiste häi-
rete teket.

TUUTORLUS MEIE KOOLIS

Eleonor Laas

Chatgpt järgi tähendab tuutorlus kellegi juhenda-
mist või õpetamist teatud teemal või oskuste ku-
jundamisel. Selleks, et saada teada, mida arvavad
tuutorlusest meie kooli õpilased, korraldati küm-
nendikele küsitlus. Lisaks uurisin 11. ja 12. klassi
õpilastelt nende kogemuse kohta tuutorina.

Olla toeks kellelegi, kes tuleb kooli võõrasse linna,
soov parandada suhtlemisoskust, anda noortele
hea kogemus – need on põhjused, miks endised ja
praegused üheteistkümnendikud soovisid hakata
tuutoriks. Need õpilased ei pidanud oluliseks, et
saada valikainet kirja, see oli nende jaoks kõigest
boonus. Koormus oli suur, kuid kui tahts olla hea
tuutor, siis see nõuabki pingutust ja vaeva. See
programm andis võimaluse tulla mugavustsoonist
välja, saada uusi tutvusi ja muutuda ise avatu-
maks. Mõni õpilane tundis, et tuutoriks olemine oli
raskem, kui ta eelnevalt arvanud oli, sest inimeste-
ga kontakti leidmine oli keerukas. Tunti, et on ko-
hustus oma rebastele väga meeldida, aga ajapikku
hakati vabamalt võtma. Kindlasti aitas teadmine,
et saadi kümnendikele abiks olla. Peamiselt küsiti
tuutoritelt koolielu, õpetajate ja õppekorralduse
kohta. Jagati konsepte, aidati, kui miski valmistas
raskust, ja anti nippe, kuidas paremini õppida. Oldi
ka niisama sõbrana olemas. Mõnel õpilasel oli tuu-
tor abiks sõprade leidmisel, kuid 94,1% õpilastest
seda oma tuutorilt ei oodanud.

Oli ka rebaseid, kes olid iseseisvad ja ei vajanud
abi. Kuid tore oli ikka, et kooli peal oli üks tuttav
nägu, kes oli sind nõus aitama ja kellega sai vabalt
suhelda.

Valdav enamik uustulnukaid leiab, et nende tuutor
jättis neile hea mulje, sest aitas küsimustega ja tut-
vustas koolielu üleüldiselt. Üheteistkümnendikud
olid oma repsudele olemas ja suhtlesid ka koolivä-
liselt.

Küsitlusest selgus, et eelneva kogemuse puudumi-
se tõttu ei osanud 60% kümnendikest endale tuu-
torit tahta. Oleks otstarbekas tuutorlust tulevaste-
le sisseastujatele rohkem reklaamida. Ehk tekitab
see värskes kümnendikus enesekindlust, teades, et
tal on kohe alguses keegi, kellega suhelda.

Tuutorluse programmi lõpetati ühiselt: valmistati
pitsasid, lauldi karaoket, mängiti palli ja tehti veel
palju muud põnevat. Selle aasta tuutorid ütlesid,
et korraldamisega jäeti veidi hilja peale ja koha-
peal oli väike kaos, kuid see ei takistanud lõbu. Üri-
tus oli klasse lähendav ja kümnendikud said tutvusi
ka vanematest klassidest. Üleüldiselt positiivne
kogemus.

Nii rebased kui ka endised ja praegused tuutorid
leiavad, et tuutorlus on vajalik ja see traditsioon
võiks meie koolis püsima jääda. Kümnendikud lisa-
vad, et programmi täiustamiseks võiks korraldada
rohkem üritusi ja omavahelist suhtlust võiks suure-
neda. Samuti võiks tuutor ise rebaste sõnul roh-
kem kontakti otsida ja tuletada meelde, et ta on
olemas. Tuutorluse suur pluss on ka tutvumislaa-
ger, mida ilma selle programmita ei toimuks. See
üritus pakub võimalust enne kooli algust saada
tuttavaks ja luua esimesed kontaktid.

TÖÖVARJUTAMINE JA TASKUHÄÄLINGUD

Keiri Rebane

Läbi JA Alumini Estonia Töövarjupäeva Krooni konkursi avanes Tamme Gümnaasiumi viiele õpilasele võimalus veeta üks päev silmapaistva tipptegijaga, eesmärgiga on anda ülevaate varjutava igapäevastest tegemistest ja kohustustest. See võimalus avanes ainult kahekümne viiele gümnaasiumi või kutsekooli noorele üle Eesti.

Mina käisin sisulooja Maria Rannavälja töövarjuks. Peale minu oli veel teisi noori, kes olid tulnud teda varjutama, aga mina olin ainuke, kes kohtus temaga läbi JA Alumni kandideerimise. Uurisin Marialt, kui tihe oli konkurents ning palju üldse läbi selle konkursi teda varjutama soovis tulla. Kahjuks ei osanud ta arvuliselt öelda, aga hästi palju avaldati ka soove talle eraldi kirjutades.

Käisin Eesti *influencer*'it varjutamas Tallinna Postimehe majas. Rannaväli on juba mitu aastat loonud sisu sotsiaalmeediasse ning on edukas taskuhäälingu maailmas. Ta kajastab SEINAST SEINA teemasid.

Noore sisulooja töö on mitmekesine, mul õnnestus olla just temaga uue taskuhäälingu salvestamise ajal. Mul oli ka võimalus minna BFMi tudengivarjuks, aga Maria ütles, et kunagi tulevikus ta kutsub mind uuesti, siis kui tal on ka mingi salvestamine seal endal. Tund aega enne episoodi külalise jõudmist saime kõik kokku — ehk mina, kaks töövarju, Anna Kringer ning loomulikult Maria Rannaväli. Me tutvusime, jutustasime, saime oma küsimustele vastuseid ning ka kaadritagustest teada.

Rannavälja külaliseks oli Keskturu Mamma lapselaps, sotsiaalmeedia ja Tiktoki spetsialist Robin Pass. Ausalt öeldes oli väga huvitav seal *live'is* olla — hoopis teine kogemus! Mul oleks olnud võimalus ka episoodi lõpus ise paar sõna öelda, aga kahjuks unustasin ära, alles koduteel tuli see meelde.

Robini ja Maria vestlus oli vägagi kaasahaarav ning läksid vahepeal ka hoogu eesti sisuloojaid

roast'ides, lisaks rääkisid nad Maria naljakast õpilasfirma kogemusest, Mamma persoonibrändist, turundusest, kella viie klubist ja üksinda elamisest. Sellest kõigest valmis episood “See episood oleks äärepealt mu karjääri lõpetanud”.

Mina soovitan kas või proovida kandideerida töövarjuks, võtta julgelt ühendust inimesega, kelle töö pakub huvi, sest minu kogemus oli iga tahes imeline.

Lee Holm töövarjuks Märta Avandile: Päev algas Pärnus Endla teatris etenduse “Tõde ja õigus V” prooviga. Proovis kohtus Lee ka Andrus Vaariku, Kadri Rämmeldi ja Ingomar Vihmariga. Pärnust liikusid Märta Avandi ja Lee Kuressaarde. Kuressaare teatris astus Märta Avandi koos Jaan Pehkiga üles kontserdil “Laule ja muinasjutte”. Lee jäi päevaga väga rahule. Ta sai vastused mitmetele teda huvitanud küsimustele ja nägi, milline on ühe Eesti armastatuima näitleja harilik tööpäev. Märta Avandi on Lee sõnul soe, avatud ja hooliv inimene ning näitlejana väga andekas ja mitmetahuline ning tema töövarjuks olemine oli tõeliselt lahe kogemus.

Pildid: Keiri Rebane

Lee soovib konkursil osalemist kõigile noortele ja seda kas või sellepärast, et kandideerimiseks tuleb kokku panna motivatsioonikiri, mis annab hea võimaluse analüüsida enda tugevusi ja huvisid.

Lisaks tegin ülekoolilise küsitluse taskuhäälingute kohta.

Mida tähendab Tamme Gümnaasiumi õpilastele *podcast* ehk taskuhääling? Vähemalt paarkümme minutit kestev taskuhääling, lindistatud vestlus, inimesed arutlevad aktuaalsetel teemadel, netisaade, räägitakse kindla teema kohta, mis on *podcast*'i motoks võetud, pikem jutusaade, motiveeriv/ informeeriv/ meelelahutuslik vorm, jutusaade, mida saab kuulata ilma, et peaks väga süvenema või pilti nägema.

Kas taskuhäälinguid kuulatakse? Kõige rohkem vastati, et kuulavad neid harva, mis on 42,4%, 35,6% vastasid jah ning ülejäänud 22% ei kuula.

Millal tavaliselt taskuhäälinguid kuulatakse?

Mingi tegevuse taustaks, koristades, jalutades, transpordiga sõites, enne magama minekut, pesus, trennis, käeliste tegevuste kõrval (näiteks joonistamine või õmblemine), süüa tehes, kui on lihtsalt vaba aega või huvitav *podcast* on ilmunud.

Mida ja keda kuulatakse? "Mis siin toimub?", "Rannaväljaanne", "Täitsa pekkis saade", "Taskusõbrannad", "Kuumad 20ndad", "Ajumähis", "KLAPP", "Sõnavabadus", Sturniolo Triplets, True Crime, Emma Chamberlain, Andrei Zevakin & Robin Valting, Lisatulu *podcast*, Huberman Lab, Jordan Peterson *podcast*, Be1-st *podcast*'id, Jeff Guenther, Chris Williamson, Sportland *podcast*, Parc Ferme.

Taskuhäälinguid kuulatakse peamiselt rahatarkuse, motivatsiooni, tervise, toitumise, spordi, arutelu, komöödia ja aktuaalsete teemade kohta. Kuulatakse ka unejutte, mis ei ole tavalised, aga taskuhäälinguid kuulatakse ka selleks, et äkki on abi eksamitel või kirjandeid kirjutades.

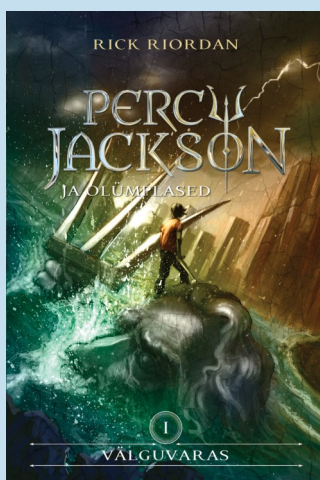
MEIE RAAMATU- JA FILMISOOVITUSED

Agnes Kuura

Poiss ja haigur (The Boy and the Heron) Detsembri lõpus kinodes ilmunud "Poiss ja haigur" on armastatud jaapani filmitegija Hayao Miyazaki hiljutisem ja tõenäoliselt ka tema viimane film. Miyazaki on hinnatud oma laia kujutlusvõime ning lummava ja meisterliku joonistusoskuse tõttu ning taas on tema ja Studio Ghibli koostöös valminud kaasahaarav film. Seekord räägib lugu ema kaotanud 11-aastasest poisist, kes kolib isa ning enda uue kasuemaga oma ema kodukülla, kus teda ootavad võõras maailm ning eriskummaline haigurist teejuht. Läbi lapse silmade arutleb film leina, kaotusvalu, perekonna väärtuste ning vastutustunde üle.

Mahajäänud (The Holdovers) 26. jaanuarist on võimalik vaadata kinodes Alexander Payne'i filmi "Mahajäänud", mille keskmes on Bartoni internaatkooli talvevaheajaks jäänud õpilased, nende eest vastutav pealtnäha tõreda meelega õpetaja ning veel mõned üksikud kooli jäänud töötajad. Arvatavasti tulevaste klassikute hulka kuuluv huumoorikas ja südamlük film, mis ajab nii naerma, kuid paneb ka mõtlema ning külastab vaataja mõtteid kaua pärast vaatamist.

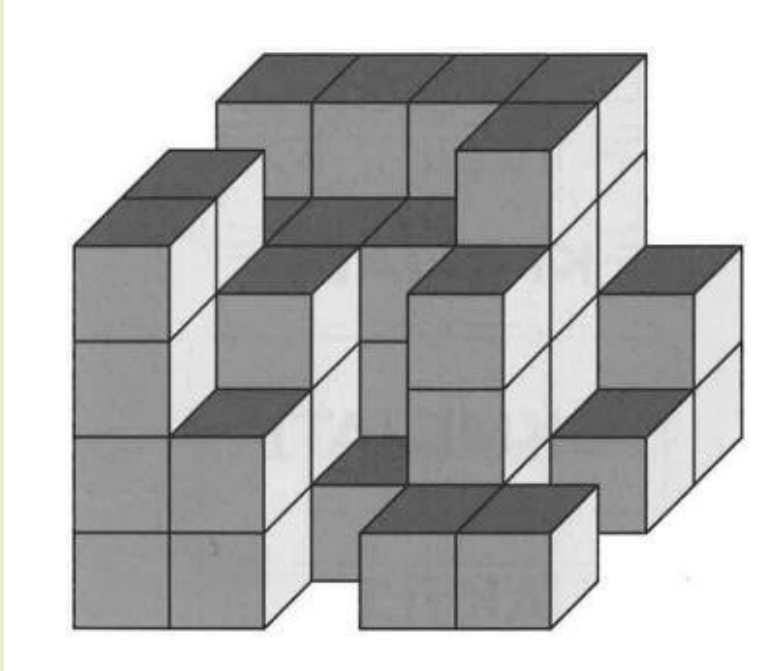
Percy Jackson ja välguvaras (Percy Jackson and the Lightning Thief) Tuntud USA kirjaniku Rick Riordani populaarse raamatusarja esimene raamat "Percy Jackson ja välguvaras" kutsub lugeja kaasa seiklusele, kus leiduvad mitmed Kreeka mütoloogia koletised, jumalad ja legendid. Kõige olulisemad on selles loos aga jumalate lapsed ehk pooljumalad, kelle elud on pidevalt ohus ning kellel tuleb alati oma vanemate alustatud lahingud lõpule viia. Selles loos võitleb liialt kangelaslik ning sõpradele truu Percy oma onu Zeusi valesüüdistusega, et tema on varastanud ta kuulsa ja võimsa välgunoole. Parim viis oma õigsust tõestada on välgunool Zeusile tagastada, kuid enne tuleb see üles leida ning koos sellega püüda kinni ka tõeline varas.

Keskkonnas Disney+ leiduvad ka selle raamatusarja ainetel tehtud seriaali esimese hooaja esimesed osad!

AJUGÜMNASTIKA LOOGIKANURK

Ülesanne 1.

Kui palju kuupe on kasutatud antud ehitiseks?
Enne kuupide eemaldamist oli ehitises $5 \times 4 \times 4$ kuupi

Ülesanne 2.

On teada, et iga pusa sisaldab 3 fallikest, igas fallikeses on 5 pläkki, igas pläkis 2 krõkspõksu. Purre ja Snurre podistasid laiali pusa. Purre sai endale 2 fallikest, Snurre 1. Mitu krõkspõksu Snurrele ja Purrele jääb?

Ülesanne 3. OLÜMPIA ANAGRAMMID

Paigutage tähed ümber nii, et tulemuseks oleksid suve- ja talimängude spordialad.

KEAGULTNMIE
LTOAINB
IKTGJREUSEÕK
LGLUPALS
MÕDNIESU
TAANUISTERM
LELUIAMÕUSAT
LÕIASTRU

- Vastuseid saab esitada kuni 20.veebruari kella 23.59-ni
- Kõigi vastanute vahel loositakse välja seitse šokolaadi

VASTUSEID ESITADA SIIN:

tamme.leht

